

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/16/2025
Identifikačné číslo spisu:	4125203285
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4125203285.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ J.. Q. S.Š., narodenému XX. Q. XXXX, A., E. XX, 2/ P. S., narodenej XX. Q. XXXX, A., E. XX, obaja zastúpení ORLIK advokátska kancelária, s. r. o., Jablonové 722, IČO: 52 190 439, proti žalovanému J. E., narodenému XX. V. XXXX, N., B. X, zastúpenému advokátom Mgr. Róbertom Schronkom, Nitra, Štúrova 1417/37, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/28/2025 a o návrhu žalobcov na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/28/2025 Mestskému súdu Bratislava IV n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) návrh na prikázanie sporu inému súdu podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) z dôvodu vhodnosti, ktorý podali žalobcovia spolu s návrhom na začatie konania o vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobcovia svoj návrh odôvodnili pokročilým vekom a zásadnými zdravotnými ťažkosťami u oboch žalobcov. Konkrétne diagnostikovanou rakovinou lymfatických uzlín, absolvovaním pravidelných kontrol na onkologickom oddelení, bolesťami chrbtice a artrózou oboch bedrových kĺbov s potrebou ich výmeny u žalobcu 1/ (t. j. náročnosťou a bolestivosťou pohybu) a diagnostikovaním diabetes a syndrómom diabetickej nohy (t. j. problémami s pohybom) u žalobkyne 2/. Súdu k návrhu na prikázanie veci predložili zdravotné záznamy. Na základe uvedeného navrhli vec z dôvodu vhodnosti prikázať Mestskému súdu Bratislava IV, ktorý sa nachádza v blízkosti bydliska žalobcov.

2. Žalovaný v podaní z 21. júla 2025 a vo vyjadrení z 20. augusta 2025 vyjadril nesúhlas s prikázaním veci inému súdu z dôvodu vhodnosti s tým, že na takéto postúpenie nie sú dané žiadne dôvody, keďže zdravotný stav žalobcov a vzdialenosť cca 90 km nemôže byť dôvodom tak zásadného charakteru, aby odôvodňovali výnimočne možné prikázanie veci na prejednanie súdu, ktorý nie je miestne príslušný.

3. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP, na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej

inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Nitra) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Mestský súd Bratislava IV). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.

4. Prikázanie (delegácia) sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka občianskeho súdneho konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti občianskeho súdneho konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom k charakteru delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

5. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov na oboch procesných stranách, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len, ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatných účastníkov konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných účastníkov konania. Pritom treba mať na zreteli výnimočnosť inštitútu delegácie veci.

6. Najvyšší súd po posúdení veci predloženej mu na rozhodnutie dospel k záveru, že v tomto konaní nie je daná taká okolnosť, ktorá odôvodňuje prikázanie (delegáciu) veci z dôvodu vhodnosti Mestskému súdu Bratislava IV. Žalobcovia návrh na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti odôvodnili zlým zdravotným stavom a vysokým vekom, k čomu predložili lekárske potvrdenia, na základe čoho majú z dôvodu potreby cestovania sťaženú možnosť zúčastňovať sa súdneho konania vedeného na Okresnom súde Nitra.

6.1 V zmysle § 36 ods. 2 CSP sa príslušnosť súdu určuje podľa okolností v čase začatia konania, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. Žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia bola Okresnému súdu Nitra doručená 31. marca 2025, ktorý súd bol na základe bydliska žalovaného podľa § 13 CSP miestne príslušný na prejednanie a rozhodnutie veci. Žalobcovia síce preukazovali nepriaznivý zdravotný stav, ktorý ich podľa ich tvrdenia obmedzuje v možnostiach cestovania, avšak tieto skutočnosti nie sú a nemôžu sami o sebe byť dôvodom na prikázanie veci inému súdu. Okresný súd Nitra a Mestský súd Bratislava IV sú vo vzájomnej vzdialenosti cca 100 km (približne 1 hod. cesty autom), čo predstavuje primeranú dostupnosť súdu. Prekonávanie primeranej vzdialenosti a na to potrebné finančné prostriedky sú nezriedka sa vyskytujúcou skutočnosťou, ktorá nemôže byť bez ďalšieho posúdená ako výnimočná okolnosť. Na uvedené nemá vplyv ani zdravotný stav žalobcov, či ich vyšší vek. Najvyšší súd stabilne judikuje, že miesto pobytu niektorej zo strán sporu, ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Strana sporu má právo zvoliť si v konaní zástupcu oprávneného na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana sporu (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 CSP, podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami, alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami, alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd. Rovnako treba zohľadniť, že súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti sporu uložiť strane, aby na otázky o tvrdených skutočnostiach odpovedala písomne, ak možno predpokladať, že tento postup bude dostatočný (§ 195 ods. 3 CSP). Zásadnou skutočnosťou zároveň je, že žalovaný opakovane vyjadril nesúhlas s prikázaním veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

7. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že žalobcami udávané skutočnosti nevykazujú takú výnimočnosť, ktorá by bola schopná odôvodniť prikázanie veci z dôvodu vhodnosti inému súdu, než súdu určenému na prejednanie veci podľa § 13 CSP. Keďže žalovaný sa k návrhu na prikázanie veci Mestskému súdu Bratislava IV vyjadril jednoznačne nesúhlasne, zohľadnil toto najvyšší súd taktiež v neprospech návrhu

žalobcov.

8. Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodu nesplnenia podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP návrhu nevyhovel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.